

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (8 5) 239 6170 / 239 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

2024-01-08

Darbe analizuojama Seimo veikla teisėkūros srityje. Pirmoje dalyje lyginami dviejų paskutiniųjų, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m., kadencijų (pirmųjų septynių sesijų) Seimo veiklos statistiniai duomenys. Antroje darbo dalyje pateikiami apibendrinti visų aštuonių kadencijų (laikotarpiu nuo 1992 iki 2024 m.) Seimo veiklos teisėkūros srityje rodikliai per pirmąsias septynias sesijas, išryškinant teisėkūros tendencijas bei aktualiausias problemas.

Informacija parengta remiantis Seimo posėdžių sekretoriato pateikta informacija apie Seime įregistruotus, svarstytus ir priimtus teisės aktų projektus.

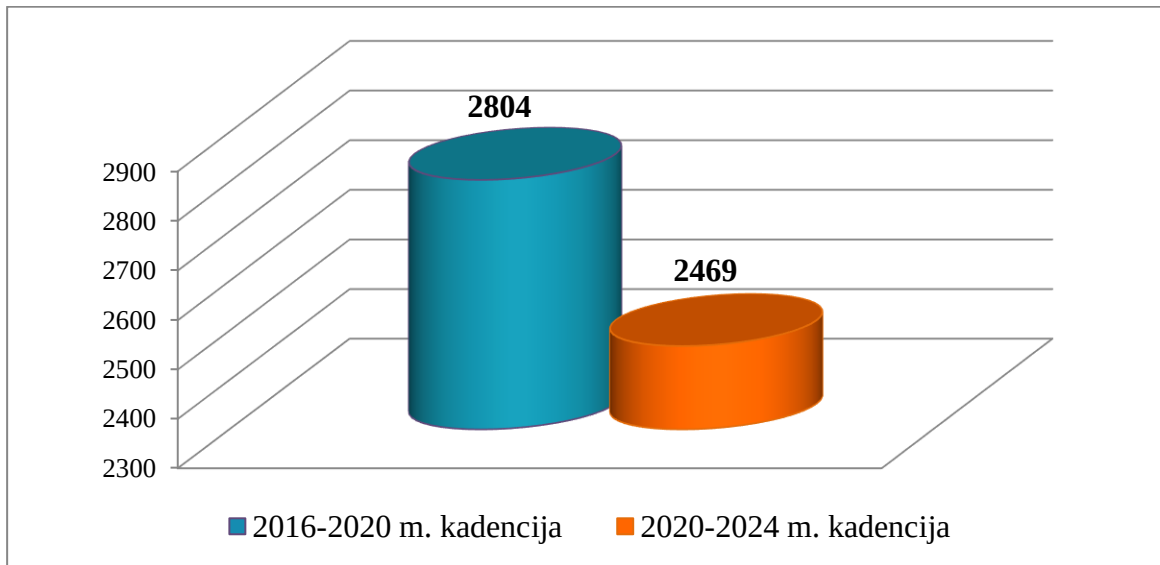
I. Seimo veikla teisėkūros srityje: 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijų statistiniai duomenys

Tiek 2020–2024 m., tiek 2016–2020 m. kadencijos Seimas į I–VII sesijų metu plenarinius posėdžius rinkosi panašiai, visgi šią kadenciją surengta net 38 posėdžiais mažiau – atitinkamai 340 ir 378 posėdžiai.

1 lentelė. Priimtų teisės aktų skaičius pagal rūšis, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

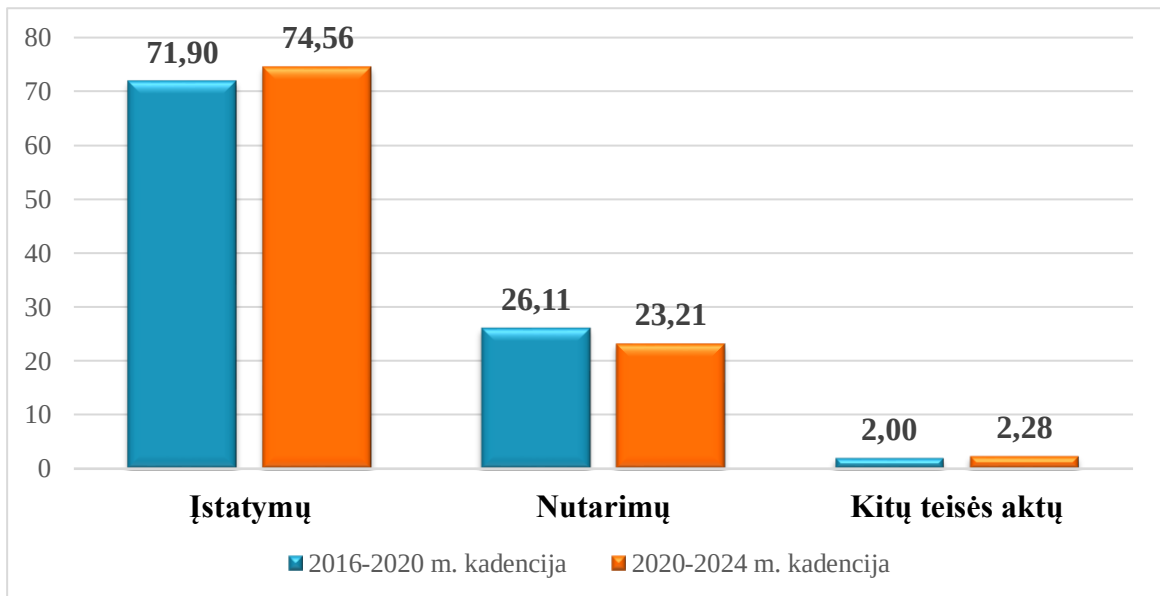
Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Posėdžių skaičius	Įstatymų skaičius	Nutarimų skaičius	Kitų teisės aktų sk.	Posėdžių skaičius	Įstatymų skaičius	Nutarimų skaičius	Kitų teisės aktų sk.
I	29	102	102	5	30	91	87	7
II	62	287	122	13	56	239	81	10
III	49	294	95	5	53	323	86	6
IV	60	322	112	8	57	385	74	13
V	60	387	116	10	45	287	87	5
VI	60	339	85	13	54	272	90	9
VII	58	285	100	2	45	244	68	5
Iš viso	378	2 016	732	56	340	1 841	573	55
		2 804				2 469		
Pokytis: (1) Surengta posėdžių: -38 (2) Priimta įstatymų: -175 (3) Priimta teisės aktu: -335								

2020–2024 m. kadencijos Seimas priėmė gerokai mažiau teisės aktų (-335) nei praėjusios kadencijos Seimas, taip pat priėmė ir mažiau įstatymų (-175) (žr. 1 lentelę, 1 pav.).

1 pav. Iš viso priimtų teisės aktų skaičius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

Tiek šioje, tiek ir praėjusioje kadencijoje įstatymai sudarė didžiąją visų priimtų teisės aktų dalį – atitinkamai 74,56 proc. ir 71,90 proc. (žr. 2 pav.). Pastebėtina, kad šią kadenciją palyginti su praėjusia priimtų įstatymų lyginamoji dalis yra didesnė beveik 2,5 proc. Priimtų nutarimų šią kadenciją sumažėjo – jie sudarė 23,21 proc., o praėjusią kadenciją 26,11 proc. visų priimtų teisės aktų. 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijų metu priimtų kitų teisės aktų buvo priimta kiek daugiau kaip po 2 proc.

2 pav. Seimo priimti teisės aktai, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

2020–2024 m. kadencijos Seime registruota akivaizdžiai mažiau teisės aktų projektų – net 115 teisės aktų projektais mažiau nei 2016–2020 m. Seimo kadencijoje (žr. 2 lentelę).

2020–2024 m. kadencijoje, kaip ir praėjusioje, daugiausiai teisės aktų projektų registravo Seimo nariai, atitinkamai 2 003 ir 2 632 projektus (šią kadenciją palyginti su praėjusia registruota net 629 projektais mažiau), o vertinant lyginamąją dalį nuo visų registruotų teisės aktų projektų aspektu, matyti, kad 2020–2024 m. kadencijos Seimo narių registruotų teisės aktų projektų dalis yra

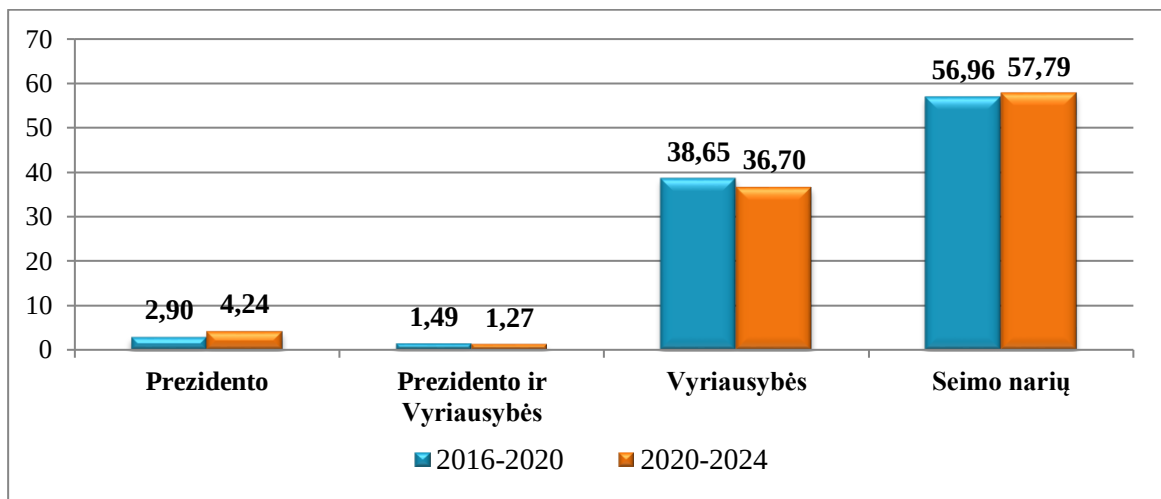
beveik tokia pati kaip ir 2016–2020 m. kadencijos – apie 57 proc., atitinkamai 57,79 proc. ir 56,96 proc.

Respublikos Prezidento teiktų teisės aktų projektų dalis šią kadenciją, palyginti su praėjusia, akivaizdžiai didesnė – atitinkamai 4,24 proc. (147 projektai) ir 2,90 proc. (134 projektų).

2 lentelė. Įstatymų leidybos iniciatyvos teisę turinčių subjektų registruoti teisės aktų projektai

Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių
I	30	8	77	300	20	2	44	263
II	21	11	192	449	56	15	139	284
III	16	12	233	416	21	4	228	322
IV	9	13	333	404	12	8	273	307
V	20	10	326	411	12	6	234	301
VI	19	7	273	261	19	6	190	326
VII	19	8	352	391	7	3	164	200
Iš viso	134	69	1 786	2 632	147	44	1 272	2 003
	4 621				3 466			
Proc. nuo visų registr.	2,90	1,49	38,65	56,96	4,24	1,27	36,70	57,79
Pokytis: (1) Iš viso registruota projektų: -1 155 (2) Prezidento registruotų projektų: +13 (3) Prezidento ir Vyriausybės registruotų projektų: -25 (4) Vyriausybės registruotų projektų: -514 (5) Seimo narių registruotų projektų: -629								

Lyginant dvi paskutines Seimo kadencijas matyti, kad Vyriausybės registruotų teisės aktų projektų šią kadenciją registruota 514 projektais mažiau nei praėjusią kadenciją, tačiau lyginamoji dalis nuo visų registruotų projektų yra panaši kaip ir praėjusios kadencijos, ir skiriasi tik apytiksliai 2 procentais – atitinkamai 36,70 proc. (1 272 projektai) ir 38,65 proc. (1 786 projektai) (žr. 3 pav.).

3 pav. Registruotų teisės aktų projektų skaičius (proc.) pagal subjektus, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

2020–2024 m. kadencijos metu Seimo narių registruotų ir priimtų teisės aktų projektų lyginamoji dalis sudarė 51,47 proc. ir tai yra beveik 2 procentais mažiau nei 2016–2020 m. kadenciją, kai šis rodiklis aptariamam septynių sesijų laikotarpiu buvo 53,46 proc. (žr. 3 lentelę ir 4

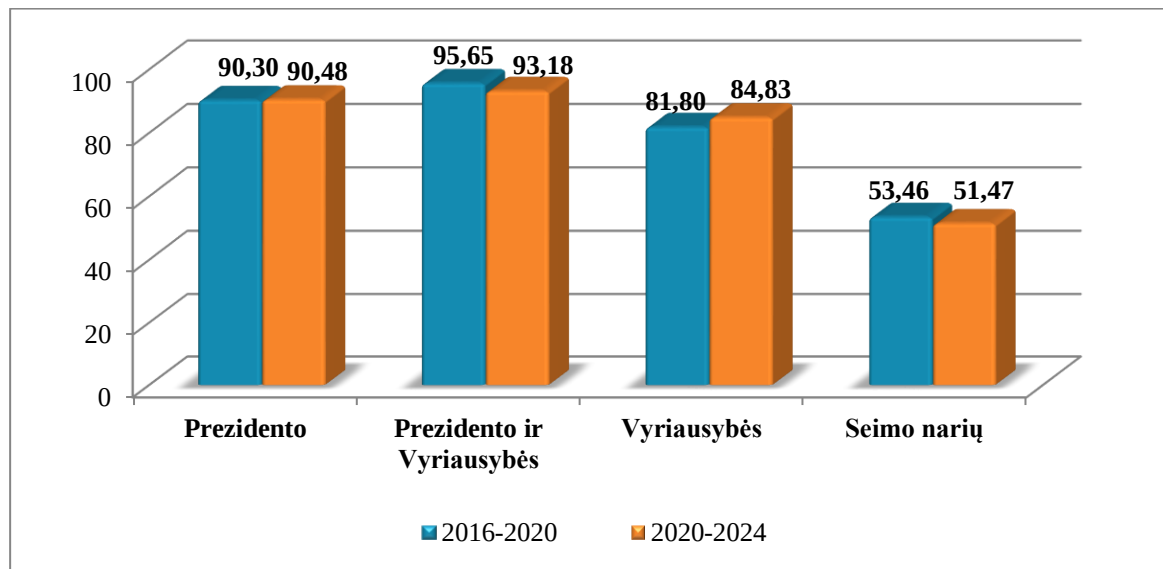
pav.). Taigi, pagal šį kriterijų šią kadenciją Seimo narių indėlis teisėkūros procese yra nežymiai sumažėjęs.

Šios kadencijos aptariamam laikotarpiu Vyriausybės indėlis šiuo aspektu kiek padidėjo: iš Vyriausybės registruotų teisės aktų projektų priimta 84,83 proc. projektų, o praėjusioje kadencijoje Vyriausybės parengti ir registruoti projektai sulaukė kiek mažesnio Seimo pritarimo – priimta 81,80 proc. registruotų projektų.

**3 lentelė. Teisės aktų leidybos iniciatyvos teisės realizavimo efektyvumas
(priimta iš registruotų teisės aktų projektų)**

Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių
I	27	8	44	198	20	2	35	148
II	21	11	168	245	55	13	129	155
III	16	12	207	210	19	4	223	157
IV	8	11	307	214	11	8	258	168
V	18	10	253	225	12	5	223	162
VI	18	7	210	147	12	6	130	169
VII	13	7	272	168	4	3	81	72
Iš viso	121	66	1 461	1 407	133	41	1 079	1 031
	3 055				2 284			
	Pokytis: -771							
% nuo registr.	90,30	95,65	81,80	53,46	90,48	93,18	84,83	51,47

Prezidento kartu su Vyriausybe registruotų teisės aktų projektų realizavimas šią kadenciją sumažėjo: jei praėjusią kadenciją 95,65 proc. projektų sulaukė pritarimo, tai šią kadenciją – 93,18 proc. projektų.

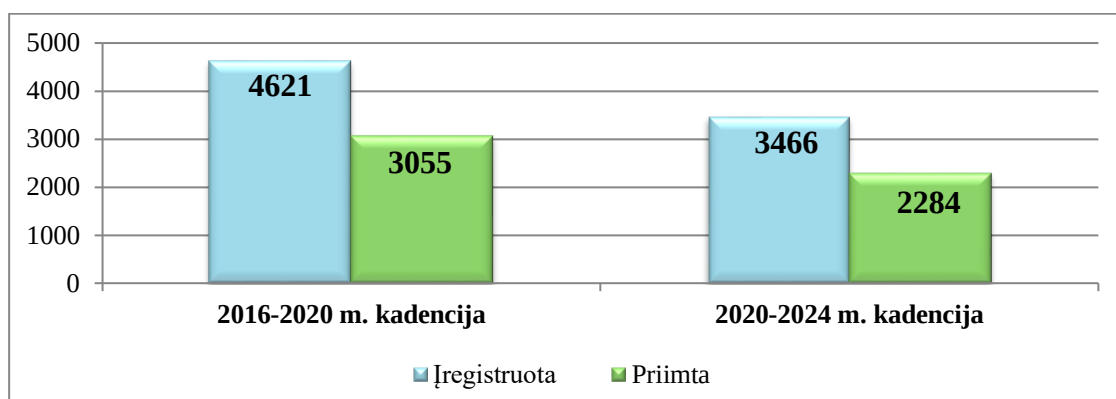

4 pav. Priimtų teisės aktų projektų skaičius nuo registruotų teisės aktų projektų skaičiaus pagal iniciatorius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

Tiek šią kadenciją, tiek praėjusią kadenciją Prezidento registruotų ir iš jų priimtų teisės aktų projektų dalis beveik tokia pati – atitinkamai 90,48 proc. ir 90,30 proc.

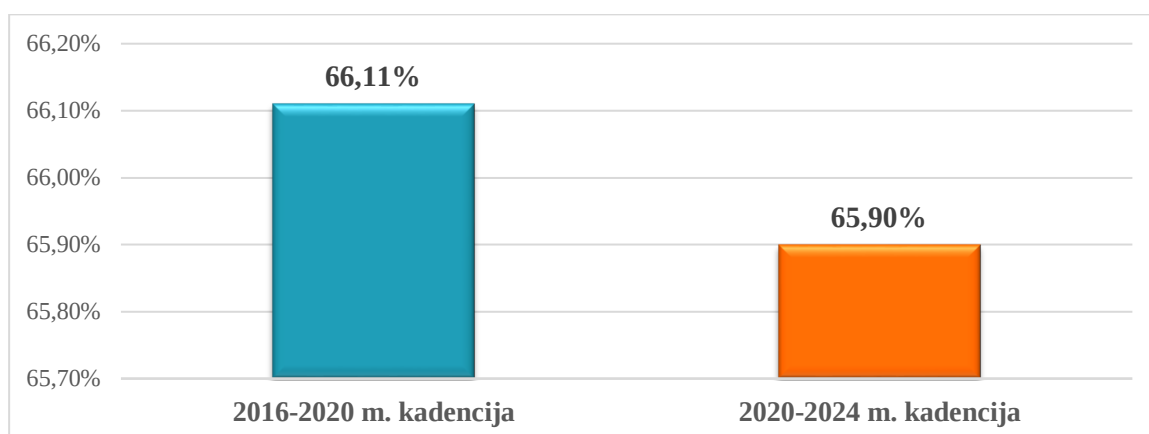
Lyginant dviejų Seimo kadencijų rodiklius ir vertinant priimtų teisės aktų projektų skaičių nuo registruotų teisės aktų skaičiaus, pažymėtina, kad 2016–2020 m. kadencijoje buvo registruotas 4 621 teisės aktų projektas, o priimti 3 055 projektai. 2020–2024 m. kadencijos atitinkamu

laikotarpiu projektų buvo registruota net 1 155 projektais mažiau – 3 466 projektai, taip pat ir priimta 771 projektu mažiau – 2 284 projektai (žr. 5 paveikslą).

5 pav. Registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos

Bendra priimtų teisės aktų projektų skaičiaus dalis procentais nuo registruotų teisės aktų projektų skaičiaus 2016–2020 m. kadencijoje sudaro 66,11 proc., o 2020–2024 m. kadencijoje tik vos mažiau – 65,90 proc. Tad matyti, kad analizuojamų dviejų Seimo kadencijų laikotarpių teisės aktų projektų realizavimo rodikliai išlieka beveik nepakitę (žr. 6 paveikslą).

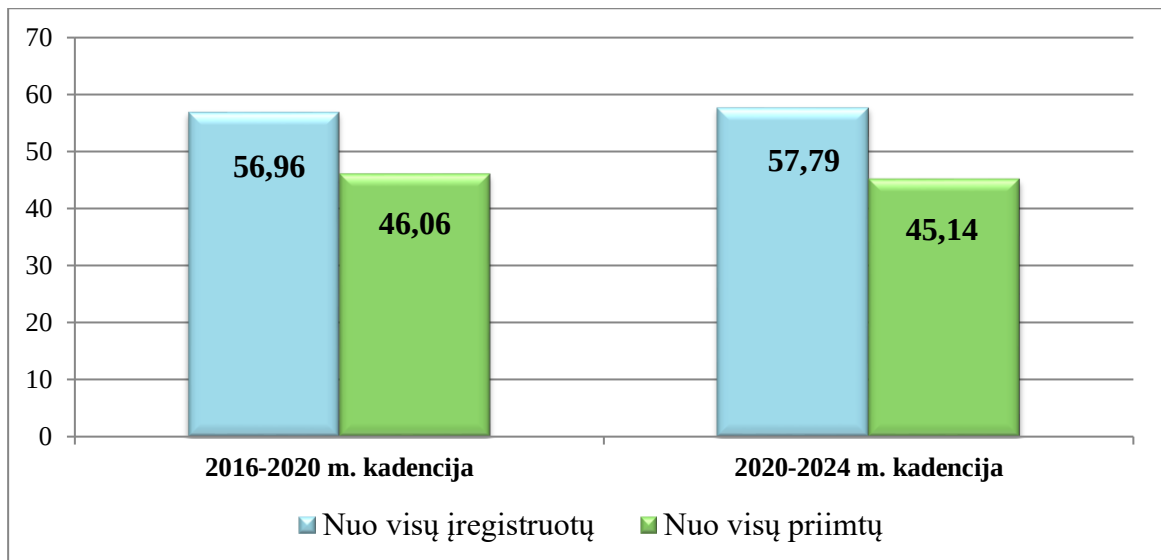

6 pav. Priimtų teisės aktų projektų dalis procentais nuo registruotų projektų, 2016–2020 ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

Pastarasis 2020–2024 m. kadencijos rodiklis – priimtų teisės aktų projektų skaičius procentais palyginti su registruotų teisės aktų projektų skaičiumi – yra vienas mažesnių vertinant Seimo 1992–2024 m. laikotarpio Seimo aštuonias kadencijas (žr. 8 lentelę).

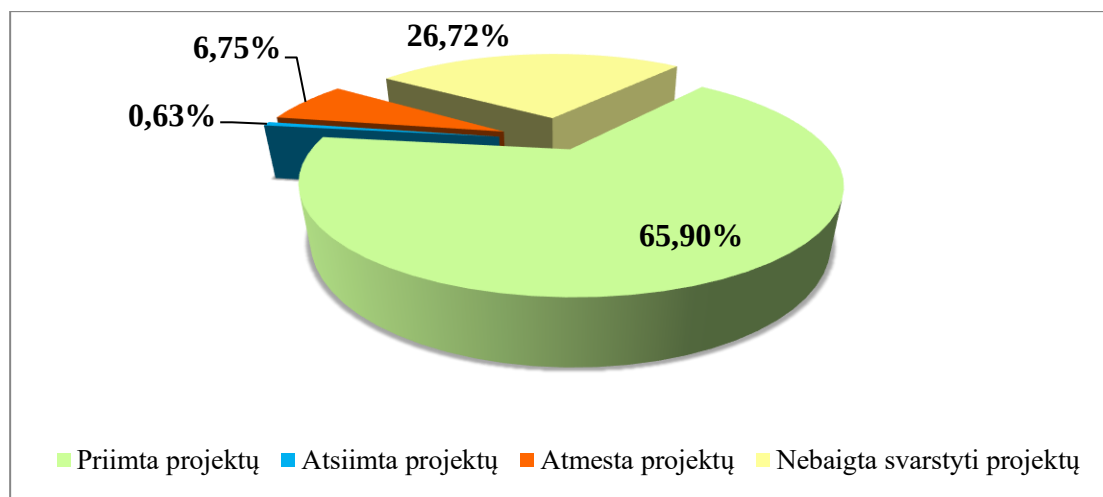
Vertinant Seimo narių registruotų teisės aktų projektų skaičių nuo visų registruotų teisės aktų skaičiaus, matyti, kad 2020–2024 m. kadenciją, palyginti su 2016–2020 m. kadencija, šis rodiklis yra nežymiai mažesnis – atitinkamai 57,79 proc. ir 56,96 proc.

Seimo narių registruotų teisės aktų projektų skaičiaus dalis nuo visų priimtų projektų skaičiaus šią kadenciją yra kiek mažesnė palyginti su praėjusios kadencijos rodikliu – atitinkamai 45,14 proc. ir 46,06 proc. (žr. 7 pav.)

7 pav. Seimo narių registruotų teisės aktų projektų skaičius nuo visų registruotų ir visų priimtų teisės aktų, 2016–2020 ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

2020–2024 m. kadencijoje per septynias sesijas iš visų 3 466 registruotų teisės aktų projektų 65,90 proc. projektų buvo priimta, 6,75 proc. – atmesta, 0,63 proc. – atsiimta ir 26,72 proc. projektų nebaigta svarstyti (žr. 8 pav.).

8 pav. Respublikos Prezidento, Vyriausybės ir Seimo narių registruoti teisės aktų projektai, 2020–2024 m. kadencijos Seimas, I–VII sesijos (iš viso registruoti 3 466 projektai)

2020–2024 m. kadencijoje daugiausiai priimtų įstatymų inicijavo Vyriausybė – 63,61 proc., praėjusioje taip pat daugiausia – 64,38 proc. Seimo nariai šios kadencijos aptariamam laikotarpiu inicijavo 31,23 proc. visų priimtų įstatymų, ir tai yra kiek daugiau nei praėjusią kadenciją, kai jie inicijavo 29,51 proc. priimtų įstatymų (žr. 4 lentelę).

Vertinant abiejų kadencijų pirmų keturių sesijų rodiklius, Prezidento inicijuotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis 2020–2024 m. kadenciją sudarė tik 1,28 proc., o 2016–2020 m. kadencijos atitinkamam laikotarpiu indėlis buvo triskart didesnis – 3,98 proc. visų priimtų įstatymų.

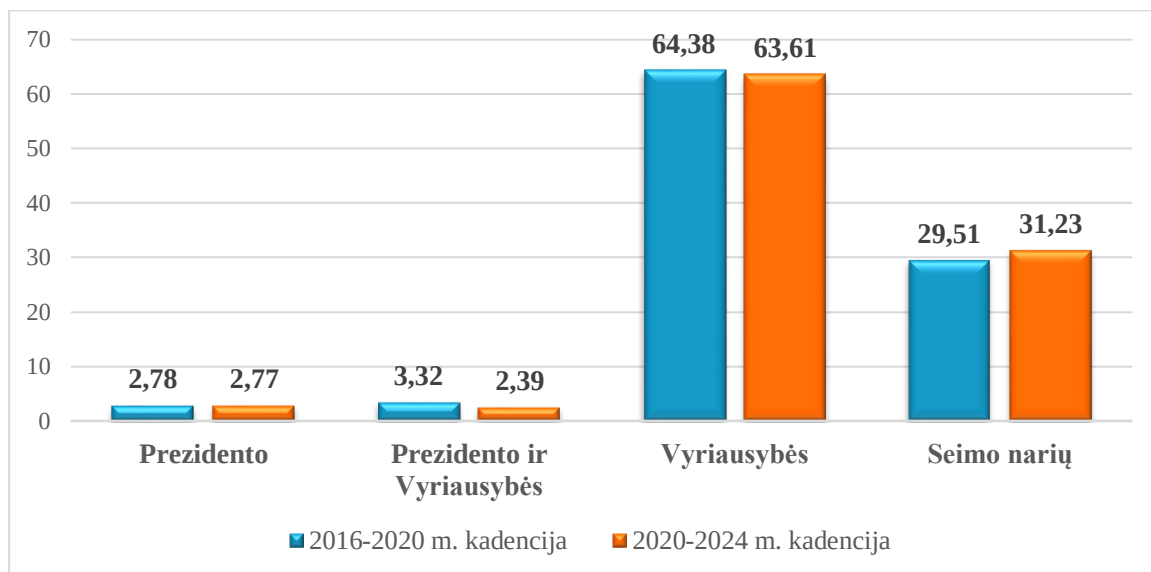
Visgi, po septynių sesijų šie rodikliai beveik suvienodėjo: 2020–2024 m. kadencijos aptariamam laikotarpiu Prezidento inicijuotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis yra 2,77 proc., ir tai yra tik vos mažiau nei praėjusios kadencijos atitinkamam laikotarpiu – 2,78 proc. visų priimtų įstatymų (žr. 9 pav.).

4 lentelė. Priimta įstatymų pagal įstatymų projektų iniciatorius

Sesija	2016–2020 m. kadencija				2020–2024 m. kadencija			
	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių	Prezidento	Prezidento ir Vyriausybės	Vyriausybės	Seimo narių
I	0	8	40	54	1	2	56	32
II	21	8	172	86	4	10	140	85
III	16	11	176	91	1	7	231	84
IV	3	13	246	60	2	7	264	112
V	2	10	235	140	41	5	178	63
VI	6	10	248	75	1	7	157	107
VII	8	7	181	89	1	6	145	92
Iš viso	56	67	1 298	595	51	44	1 171	575
	2 016				1 841			
% nuo visų priimtų	2,78	3,32	64,38	29,51	2,77	2,39	63,61	31,23

Taip pat pastebėtina, kad šią kadenciją palyginti su praėjusia sumažėjo Prezidento ir Vyriausybės registruotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis – atitinkamai 2,39 proc. ir 3,32 proc.

Taigi, tiek 2020–2024 m. kadencijoje, tiek 2016–2020 m. kadencijoje įstatymų leidybos procese akivaizdžiai dominuoja Vyriausybė. Atkreiptinas dėmesys, kad jei šią kadenciją Vyriausybės indėlis palyginti su indėliu praėjusią kadenciją nežymiai sumažėjo (0,77 proc.), tai Seimo narių indėlis padidėjo (1,72 proc.).

9 pav. Priimta įstatymų pagal projektų iniciatorius, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos (proc.)

Apžvelgiant dviejų paskutinių Seimo kadencijų teisėkūros veiklą originalių įstatymų ir naujos redakcijos įstatymų („įstatymo pakeitimo įstatymo“) priėmimo aspektu, matyti, kad tiek 2020–2024 m. kadencijos, tiek 2016–2020 m. kadencijos aptariamu laikotarpiu buvo priimtas panašus skaičius originalių įstatymų – atitinkamai 52 ir 49 įstatymai, visgi naujos redakcijos įstatymų šią kadenciją priimta mažiau nei praėjusią – atitinkamai 74 ir 87 įstatymai (žr. 5 lentelę).

Šios kadencijos septynių sesijų metu priimti originalūs įstatymai sudaro 2,82 proc. visų priimtų įstatymų, naujos redakcijos įstatymai sudaro 4,02 proc. visų priimtų įstatymų.

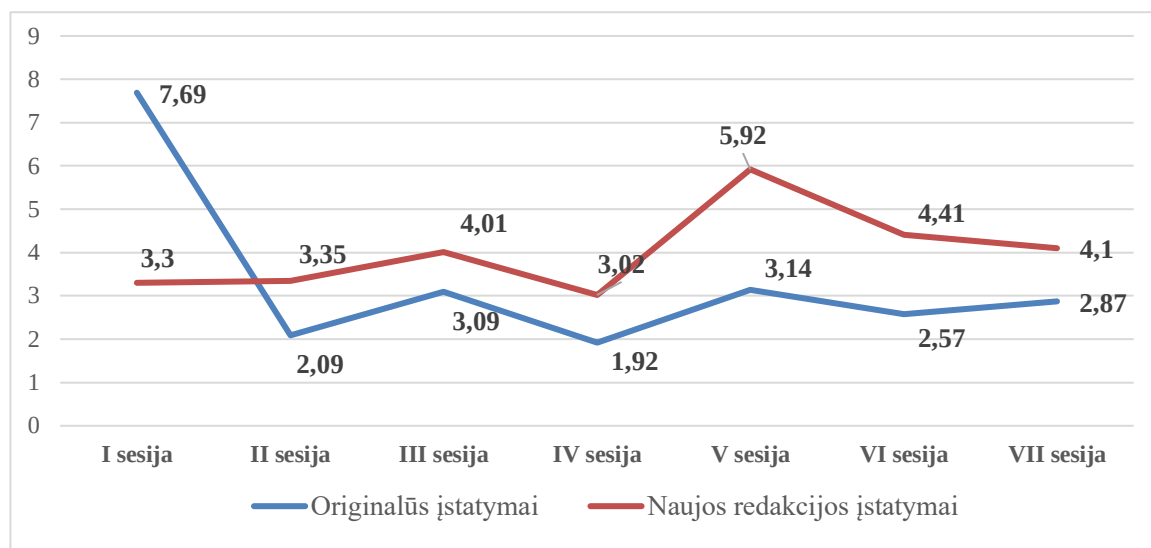
Būtina pažymėti, kad oficialios statistikos apie Seimo priimtus originalius ir naujos redakcijos įstatymus nėra. Problema yra ta, kad Teisės aktų registre, statistinių duomenų bazėje, įstatymams nėra priskiriami požymiai, pagal kuriuos būtų galima identifikuoti tam tikros rūšies įstatymus, todėl, atsižvelgiant į tai, galimos statistinės informacijos tam tikros paklaidos¹.

Atkreiptinas dėmesys, kad skaičiuojant originalius įstatymus nebuvo skaičiuoti įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymai, ratifikavimo, denonsavimo įstatymai ir pan.

5 lentelė. Originalūs ir naujos redakcijos įstatymai, 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijos I–VII sesijos

Sesija	2016–2020 m. kadencija			2020–2024 m. kadencija		
	Priimta įstatymų	Originalūs įstatymai	Naujos redakcijos įstatymai	Priimta įstatymų	Originalūs įstatymai	Naujos redakcijos įstatymai
I	102	5	4	91	7	3
II	287	6	12	239	5	8
III	294	7	12	324	10	13
IV	322	9	24	364	7	11
V	387	8	17	287	9	17
VI	339	7	10	272	7	12
VII	285	7	8	244	7	10
Iš viso	2 016	49	87	1 841	52	74
Proc. nuo visų priimtų įstatymų		2,43	4,32		2,82	4,02

Originalių ir naujos redakcijos įstatymų dalis nuo sesijos metu priimtų visų įstatymų skaičiaus palyginti yra nedidelė. Kiek išskirtinė yra šios kadencijos I sesija, kuomet priimti originalūs įstatymai sudarė 7,69 proc. visų sesijos metu priimtų įstatymų (žr. 10 pav.). Visgi, II sesijos metu tokių įstatymų gerokai sumažėjo (2,09 proc.), o IV sesijos metu jie tesudarė tik 1,92 proc. Paskutinės VII sesijos metu originalių įstatymų lyginamoji dalis sudaro 2,87 proc. nuo visų priimtų įstatymų.

10 pav. Originalūs ir naujos redakcijos įstatymai. Santykis procentais palyginti su priimtų įstatymų skaičiumi, 2020–2024 m. kadencijos I–VII sesijos

¹ Paieška atlikta 2023 m. sausio 5 d. Teisės aktų registre pagal Seimo kadencijų sesijas. Originalių įstatymų paieška vykdyta lauke „Žodžiai pavadinime“ uždavus sąlygą „be šių žodžių“ ir nurodžius raktinius žodžius: straips*, papild*, pakeitim*, ratifikav*, teisės akto rūšis – „įstatymas“. Naujos redakcijos įstatymų paieška vykdyta lauke „Žodžiai tekste“ uždavus sąlygą „tiksliai frazė“ ir nurodžius žodžių junginį „nauja redakcija“, teisės akto rūšis – „įstatymas“.

Dera pastebėti, kad rudens sesijų metu yra priimami ateinančių metų privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo, valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto kitų metų rodiklių patvirtinimo, ateinančių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymai, rudens sesijos metu priimamas ir valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo ateinančiais metais, įstatymas.

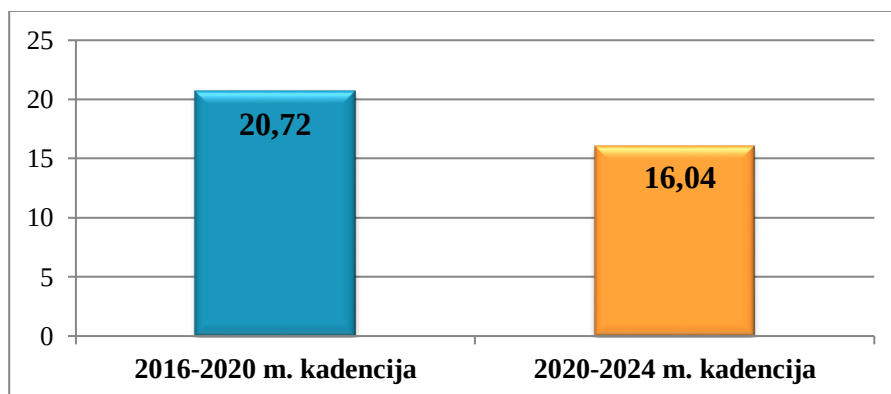
Skubos ir ypatingos skubos tvarka I–VII sesijų laikotarpiu priimtų teisės aktų dalis nuo visų priimtų teisės aktų šioje kadencijoje akivaizdžiai sumažėjo palyginti su praėjusia kadencija (žr. 6 lentelę). 2016–2020 m. kadencijoje aptariamu laikotarpiu iš viso buvo priimta 2 804 teisės aktų, o skubos ir ypatingos skubos tvarka priimti teisės aktai (įstatymai, nutarimai bei ratifikavimo dokumentai) sudarė 20,72 proc. (581 teisės aktas). 2020–2024 m. kadencijos I–VII sesijų metu iš viso buvo priimta 2 469 teisės aktai, o skubos ir ypatingos skubos tvarka priimti teisės aktai sudarė jau tik 16,04 proc. (396 teisės aktai) nuo visų priimtų teisės aktų (žr. 11 pav.).

6 lentelė. Teisės aktų priėmimas ypatingos skubos ir skubos tvarka

Sesija	2016–2020 m. kadencija						2020–2024 m. kadencija					
	Įstatymai		Nutarimai		Ratifikavimo dokumentai		Įstatymai		Nutarimai		Ratifikavimo dokumentai	
	YST	ST	YST	ST	YST	ST	YST	ST	YST	ST	YST	ST
I	12	17	51	0	5	0	1	30	0	0	0	0
II	32	76	17	3	1	0	11	46	1	2	0	1
III	68	29	28	0	8	0	2	48	1	0	0	2
IV	17	62	10	0	9	0	5	65	5	0	0	2
V	22	88	14	0	8	0	1	,60	1	0	0	0
VI	0	0	2	0	2	0	0	85	0	1	0	1
VII	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0
Iš viso	151	272	122	3	33	0	20	359	8	3	0	6
% nuo priimtų t. aktų	15,09		4,46		1,15		15,35		0,45		0,24	
Pokytis: (1) Įstatymų priimta: -44 (2) Nutarimų priimta: -114 (3) Ratifikavimo dokumentu priimta: -27												

Paaiškinimai: „YST“ – ypatingos skubos tvarka, „ST“ – skubos tvarka.

Skubos ir ypatingos skubos priimtų įstatymų dalis praėjusią kadenciją sudarė 15,09 proc., o ši – 15,35 proc. (čia neskaičiuojami ratifikavimo dokumentai – 2016–2020 m. kadenciją tokiu būdu jų priimta 1,15 proc., o ši – tik 0,24 proc.). Skubos ir ypatingos skubos tvarkos taikymas priimant nutarimus praėjusios kadencijos metu buvo nepalyginti dažnesnis nei šios kadencijos metu – atitinkamai 4,46 proc. ir 0,45 proc. (žr. 6 lentelę).

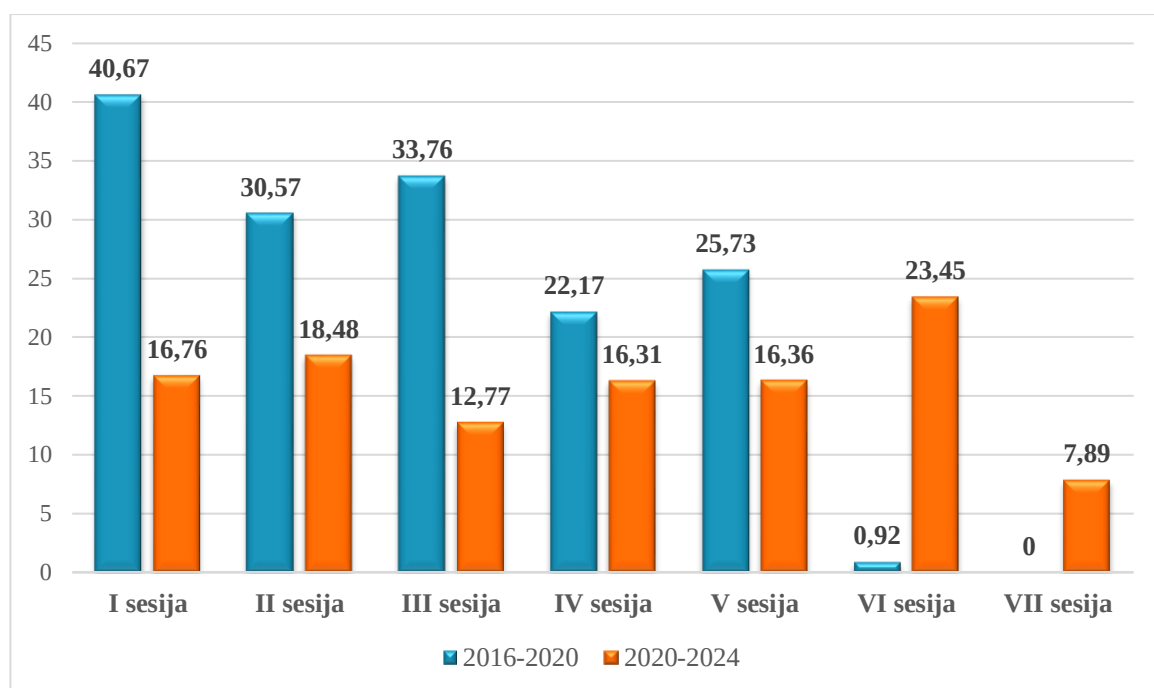

11 pav. Priimtų teisės aktų, priimtų ypatingos skubos ir skubos tvarka, skaičius procentais palyginti su visų priimtų teisės aktų skaičiumi

Vertinant paskutinių dviejų Seimo kadencijų I–VII sesijų metu taikytos tokios tvarkos statistiką, matyti, kad ypatingos skubos ir skubos tvarka priimtų teisės aktų lyginamoji dalis šią kadenciją palyginti su praėjusia yra gerokai mažesnė. (žr. 12 pav.). Ypatingos skubos ir skubos tvarka priimtų teisės aktų lyginamoji dalis I–VII sesijų metu didžiausia buvo 2016–2020 m. kadencijos I sesijoje – tokie teisės aktai sudarė net 40,67 proc., o 2020–2024 m. kadencijos I sesijoje – tik 16,76 proc.

Atkreiptinas dėmesys į 2016–2020 m. VI sesiją – tokia tvarka priimta tik 0,92 proc. teisės aktų (ypatingos skubos tvarka buvo priimti 2 nutarimai ir 2 ratifikavimo dokumentai). Visgi, išskirtinė yra praėjusios kadencijos VII sesija, kai ypatingos skubos ir skubos tvarka išvis nebuvo taikyta. Šią kadenciją tokia tvarka taikyta 7,89 proc. priimtų teisės aktų.

Dera pažymėti, kad 2020–2024 m. kadencijos I–V sesijų metu ypatingos skubos ir skubos tvarka priimtų teisės aktų dalis nesiekė 20 proc. (nuo 12,77 proc. iki 18,48 proc.), visgi VI sesijos metu tokia tvarka buvo taikyta kur kas dažniau ir perkopė 20 proc. ribą ir siekė 23,45 proc.

12 pav. 2016–2020 m. ir 2020–2024 m. kadencijų Seime ypatingos skubos ir skubos tvarka svarstytų ir priimtų teisės aktų skaičius, palyginti su visų priimtų teisės aktų skaičiumi (pagal sesijas, proc.)

Vertinant 2020–2024 m. Seimo kadencijos įstatymų ir nutarimų, I–VII sesijų laikotarpiu svarstytų ir priimtų ypatingos skubos tvarka, skaičių pagal iniciatorius (žr. 7 lentelę), matyti, kad šiuo aspektu Vyriausybė inicijavo kur kas didesnę skaičių įstatymų, priimtų ypatingos skubos tvarka nei Seimas (Seimo nariai) – atitinkamai 16 (80 proc.) ir 4 (20 proc.).

Svarstant nutarimų projektus Prezidentas ypatingos skubos tvarkos taikymą inicijavo 6 kartus, Seimo nariai – 2, o Vyriausybė – nė karto.

Dera pažymėti, kad 2020–2024 m. kadencijos tiek VI, tiek VII sesijos metu priimant teisės aktus ypatingos skubos tvarka nebuvo taikyta.

7 lentelė. Įstatymų ir nutarimų, priimtų ypatingos skubos tvarka, skaičius pagal iniciatorius, 2020–2024 m. kadencija*

	Prezidentas		Vyriausybė		Seimo nariai	
Sesija	Įstatymų	Nutarimų	Įstatymų	Nutarimų	Įstatymų	Nutarimų
I	0	0	0	0	1	0
II	0	0	11	0	0	1
III	0	1	1	0	1	0
IV	0	5	4	0	1	0
V	0	0	0	0	1	1
VI	0	0	0	0	0	0
VII	0	0	0	0	0	0
Suma	0	6	16	0	4	2
Proc. pagal t. akto rūšį	0	75,0	80,0	0	20,0	25,0
Iš viso	6		16		6	

* Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko arba Seimo Pirmininką pavaduojančio jo pavaduotojo, arba Vyriausybės motyvuotu teikimu įstatymų ir Seimo nutarimų projektai gali būti svarstomi *ypatingos skubos tvarka* (LR Seimo Statuto 164 str. 1 d.). Lentelėje neįtraukti ypatingos skubos tvarka priimti ratifikavimo dokumentai.

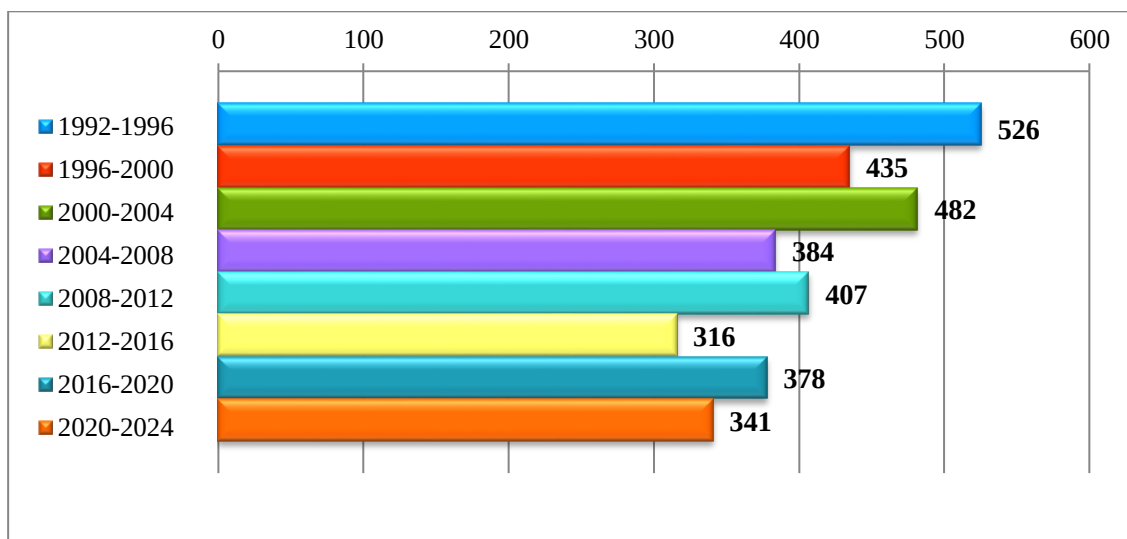
II. Seimo veiklos rodiklių palyginimas: 1992–1996, 1996–2000, 2000–2004, 2004–2008, 2008–2012, 2012–2016, 2016–2020 ir 2016–2020 m. kadencijos

Lyginant visų Seimų (1992–2024 m. laikotarpio kadencijų) veiklą teisėkūros srityje pažymėtina, kad dažniausiai posėdžiavo 1992–1996 m. kadencijos Seimas, per septynias sesijas rinkęsis į 526 posėdžius (žr. 8 lentelę).

8 lentelė. Skirtingų kadencijų Seimo veiklos I–VII sesijų laikotarpiu teisėkūros srityje palyginimas

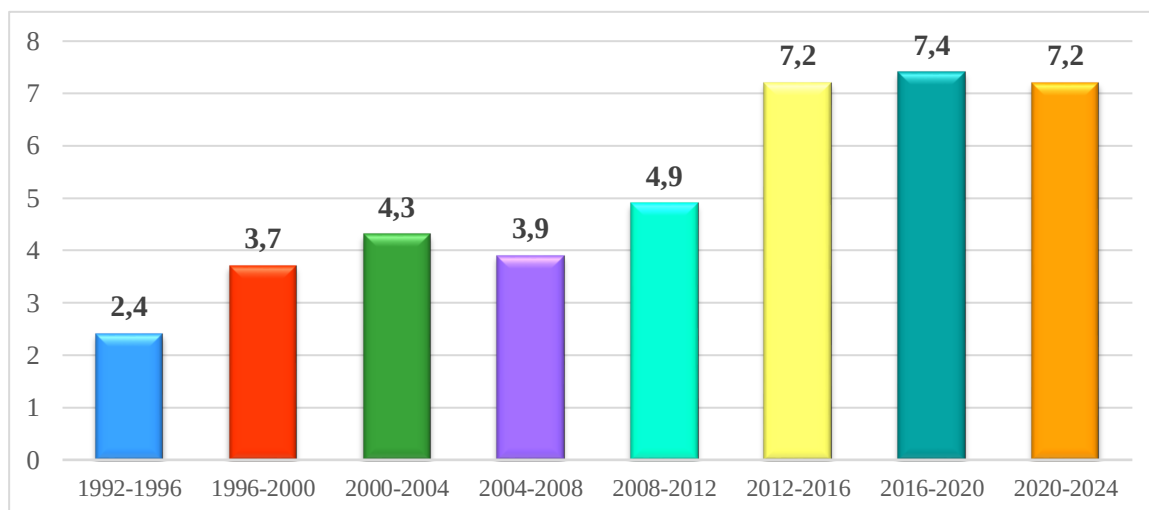
Seimo kadencija	Registruotų projektų skaičius	Priimtų teisės aktų skaičius	Priimtų įstatymų skaičius	Įstatymų, svarstytų ypatingos skubos tvarka, skaičius	Posėdžių skaičius	Įstatymai, svarstyti ypatingos skubos tvarka, proc.	Priimta per posėdį	Priimtų projektų skaičius	Priimta projektų, proc.
1992–1996	2235	1268	693	119	526	17,2	2,4	1603	71,7
1996–2000	2392	1612	1171	255	435	21,8	3,7	1837	76,8
2000–2004	3305	2093	1503	368	482	24,5	4,3	2317	70,1
2004–2008	2915	1500	893	230	384	25,8	3,9	1850	63,5
2008–2012	4211	1978	1391	758	407	54,5	4,9	2255	53,6
2012–2016	4116	2266	1671	587	316	35,1	7,2	2331	56,6
2016–2020	4621	2804	2016	184	378	9,1	7,4	3055	66,1
2020–2024	3466	2469	1841	20	341	1,1	7,2	2284	65,9

Paskutinės, 2020–2024 m., kadencijos Seimas į posėdžius rinkosi 341 kartą – tai yra vienas iš mažiausių rodiklių šiuo aspektu vertinant visas aštuonias kadencijas. Rečiau posėdžiavo tik 2012–2016 kadencijos Seimas, į posėdžius rinkęsis 316 kartų (žr. 13 pav.).

13 pav. Posėdžių skaičius per I–VII sesijas, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

Vertinant visų Seimo kadencijų veiklos rodiklius pagal vidutiniškai priimtų teisės aktų per posėdį skaičių, matyti ryški tokio rodiklio didėjimo tendencija (žr. 14 pav.). Pats produktyviausias yra 2016–2020 m. kadencijos Seimas: vieno posėdžio metu priėmė vidutiniškai 7,4 teisės aktus. 2020–2024 m. kadencijos Seimas, kaip ir 2012–2016 m. kadencijos, buvo taip pat pakankamai produktyvus – priimti vidutiniškai 7,2 teisės aktai per posėdį, ir vertinant visas aštuonias Seimo kadencijas tai yra antras rodiklis pagal rezultatyvumą. 1992–1996 m. kadencijos Seimo produktyvumas – mažiausias: priimti vidutiniškai 2,4 teisės aktai per posėdį.

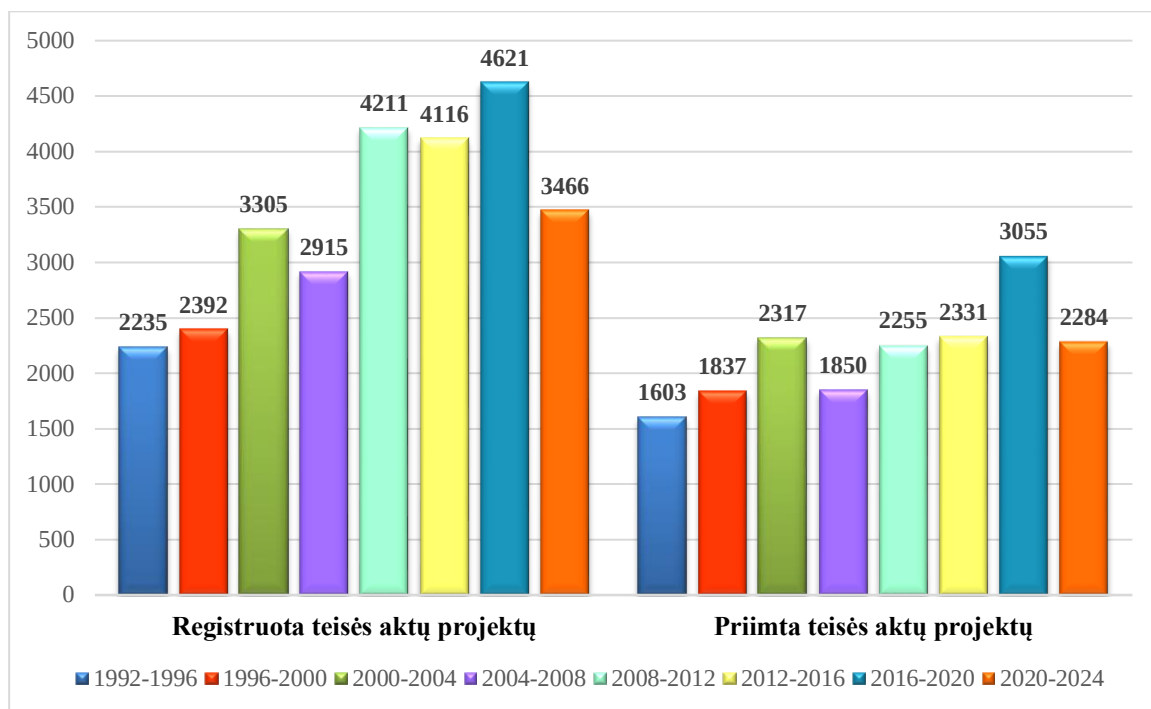

14 pav. Priimta teisės aktų per posėdį, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos, I–VII sesijos

Analizuojant Seimo veiklą registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičiaus aspektu, matyti, kad aktyviausiai dirbo 2016–2020 m. kadencijos Seimas – registruotas 4 621 teisės aktų projektas, iš jų buvo priimta 3 055 projektai (žr. 15 pav.). Panašaus aktyvumo buvo ir 2008–2012 m. bei 2012–2016 m. kadencijų Seimas, registravęs atitinkamai 4 211 ir 4 116 teisės aktų projektus,

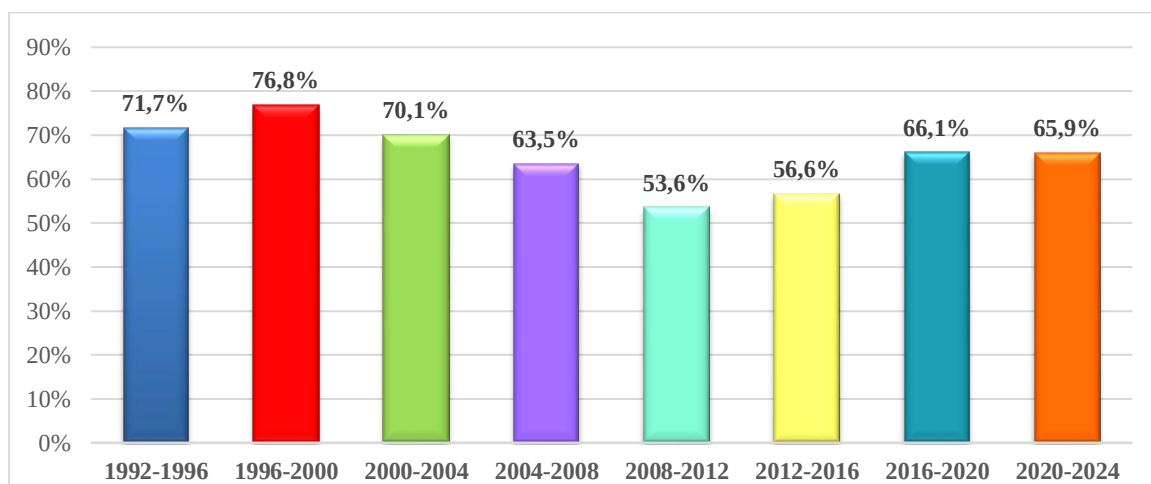
o iš jų atitinkamai priėmęs 2 255 ir 2 331 projektą. Šios, 2020–2024 m., kadencijos Seimas registravo 3 466 teisės aktų projektus, o priėmė 2 284 projektus.

Mažiausiai projektų registruota 1992–1996 m. Seimo kadencijoje – 2 235 projektai, jos metu mažiausiai projektų ir priimta – 1 603.

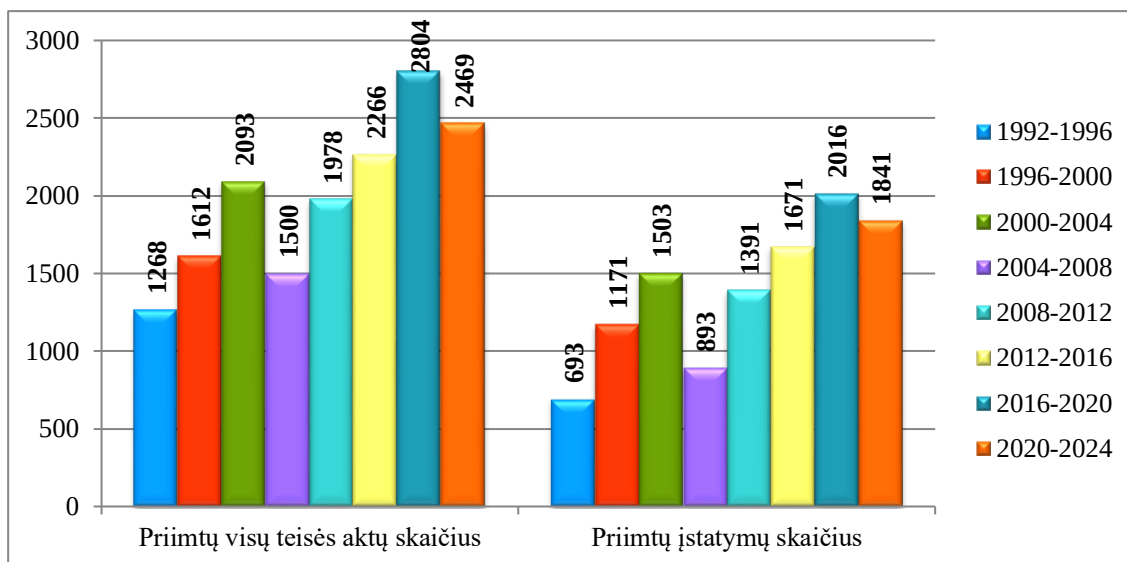
15 pav. Registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičius, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

Nepaisant to, kad 2008–2012 m. Seimo kadencijoje per septynias sesijas teisės aktų projektų buvo registruota daugiausia palyginti su kitų Seimo kadencijų atitinkamu laikotarpiu, jų realizavimo efektyvumo rodiklis yra mažiausias ir sudaro 53,6 proc. 2020–2024 m. kadencijos Seimo teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas sudaro 65,9 proc. Didžiausias teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas buvo 1996–2000 m. ir 1992–1996 m. kadencijų metu – atitinkamai 71,7 proc. ir 76,8 proc. (žr. 16 pav.).

16 pav. Priimta teisės aktų projektų palyginti su registruotais projektais, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos (I–VII sesijos, proc.)

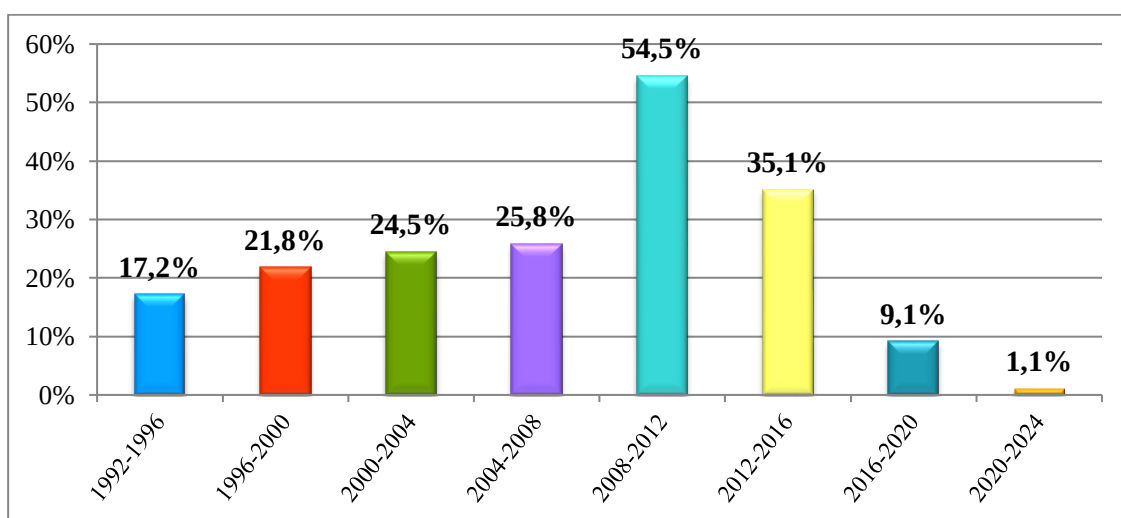
Vertinant 1992–2024 m. laikotarpio kadencijų Seimo veiklą I–VII sesijų metu priimtų visų teisės aktų ir priimtų įstatymų skaičiaus aspektu, matyti, kad daugiausiai teisės aktų buvo priimta praėjusios, 2016–2020 m., kadencijos metu – 2 804, o šios kadencijos metu kiek mažiau – 2 469 teisės aktai (antras rodiklis pagal produktyvumą). Mažiausiai teisės aktų priimta 1992–1996 m. kadencijoje – 1 268 (žr. 17 pav.).

17 pav. Bendras priimtų visų teisės aktų ir priimtų įstatymų skaičius, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

Lyginant priimtų įstatymų skaičių atitinkamu Seimo kadencijų laikotarpiu (I–VII sesijos), mažiausiai įstatymų priimta 1992–1996 m. Seimo kadencijoje – 693 įstatymai, o daugiausia priimta 2016–2020 m. kadenciją: I–VII sesijų metu priimta 2 016 įstatymų. Šios kadencijos rodiklis yra panašus į praėjusios – priimta 175 įstatymais mažiau, t. y. 1 841 įstatymas (žr. 17 pav.).

Vertinant visų aštuonių apžvelgiamų Seimo kadencijų rodiklius, ypatingos skubos tvarka priimtų įstatymų (kartu su ratifikaciniais įstatymais) skaičius procentais palyginti su visų priimtų įstatymų skaičiumi 2020–2024 m. kadencijoje sudaro tik 1,1 proc., ir tai yra pats mažiausias rodiklis. Kitas mažiausias toks rodiklis yra praėjusios kadencijos – tokia tvarka taikyta 9,1 proc. Visų kitų kadencijų metu šis rodiklis viršijo 10 proc. Daugiausiai tokia tvarka priimtų įstatymų buvo 2008–2012 m. kadencijoje – 54,5 proc. (žr. 18 pav.).

18 pav. Ypatingos skubos tvarka priimtų įstatymų skaičius procentais, palyginti su visų priimtų įstatymų skaičiumi, 1992–2024 m. laikotarpio Seimo kadencijos

Apibendrinimas

1. 2020–2024 m. kadencijos Seimas aptariamam laikotarpiui (I–VII sesijos) priėmė 2 469 teisės aktus, t. y. net 335 teisės aktais mažiau nei 2016–2020 m. kadencijos atitinkamam laikotarpiui (2 804). Aptariamam laikotarpiui priimti 1 841 įstatymas (175 įstatymais mažiau nei 2016–2020 m. kadencijos atitinkamam laikotarpiui). Tiek šioje, tiek ir praėjusioje kadencijoje **įstatymai sudarė didžiąją visų priimtų teisės aktų dalį** – atitinkamai 74,56 proc. ir 71,90 proc.
2. 2020–2024 m. kadencijos Seimas per septynias sesijas rinkosi į 341 posėdį – tai yra vienas iš mažiausių rodiklių šiuo aspektu vertinant visas aštuonias kadencijas. Rečiausiai posėdžiavo 2012–2016 m. kadencijos Seimas, į posėdžius rinkęsis 316 kartų
3. Šios kadencijos Seimas yra labai produktyvus – **priimti vidutiniškai 7,2 teisės aktai per posėdį** – tai antras rodiklis pagal produktyvumą lyginant visas Seimo kadencijas šiuo aspektu. Atkreiptinas dėmesys, kad, vertinant Seimo veiklą 1992–2024 m. laikotarpiu, paskutinių trijų kadencijų Seimas nors posėdžiavo rečiausiai, tačiau būtent šių trijų kadencijų Seimo produktyvumas yra didžiausias – per posėdį priėmė vidutiniškai daugiau kaip 7 teisės aktus.
4. 2020–2024 m. kadencijoje, kaip ir praėjusioje, 2016–2020 m., **daugiausiai teisės aktų projektų registravo Seimo nariai**, atitinkamai 2 003 ir 2 632 projektai. Visgi, nepaisant Seimo narių registruotų teisės aktų projektų žymaus skaitinio skirtumo (šią kadenciją palyginti su praėjusia registruota net 629 projektais mažiau), vertinant lyginamąją dalį nuo visų registruotų teisės aktų projektų tiek 2020–2024 m. kadencijos, tiek 2016–2020 m. kadencijos Seimo nariai registravo itin panašią teisės aktų projektų dalį – atitinkamai 57,79 proc. ir 56,96 proc.
5. 2020–2024 m. kadencijoje Seimo narių registruotų ir priimtų teisės aktų projektų santykis sudaro **51,47 proc.**, ir tai yra **1,99 proc. mažesnis** rodiklis nei 2016–2020 m. kadencijos, kai Seimo narių registruotų ir priimtų teisės aktų projektų skaičiaus santykis sudarė **53,46 proc.** Taigi, pagal šį kriterijų **šioje kadencijoje Seimo narių indėlis teisėkūros procese nežymiai sumažėjo**.
6. 2020–2024 m. kadencijos metu registruoti 3 466 teisės aktų projektai, priimti 2 284 projektai: šios kadencijos Seimo **teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas yra vienas iš mažesnių palyginti su buvusiomis Seimo kadencijomis ir sudaro 65,90 proc.** 2016–2020 m. kadenciją šis rodiklis buvo 66,11 proc. Didžiausias teisės aktų projektų realizavimo efektyvumas buvo 1996–2000 m. kadencijos Seime, t. y. beveik 77 proc., o mažiausias 2008–2012 m. kadencijos Seime – beveik 54 proc.
7. **2020–2024 m. kadencijoje daugiausiai priimtų įstatymų inicijavo Vyriausybė – 63,61 proc.** (praėjusią kadenciją – 64,38 proc.), **Seimo nariai inicijavo 31,23 proc. visų priimtų įstatymų** (praėjusią kadenciją kiek mažiau – 29,51 proc.). Tiek 2020–2024 m. kadencijoje, tiek 2016–2020 m. kadencijoje įstatymų leidybos procese akivaizdžiai dominuoja Vyriausybė, o šią kadenciją Vyriausybės indėlis yra nežymiai mažesnis palyginti su praėjusios kadencijos Vyriausybės indėliu.
8. 2020–2024 m. kadenciją, palyginti su praėjusia, **nežymiai padidėjo Prezidento registruotų ir iš jų priimtų teisės aktų projektų** – atitinkamai 90,48 proc. ir 90,30 proc. Visgi šią kadenciją vos sumažėjo Prezidento inicijuotų ir priimtų įstatymų lyginamoji dalis – ji sudaro

- 2,77 proc. (priimtas 51 įstatymas), o praėjusios kadencijos atitinkamu laikotarpiu indėlis buvo kiek didesnis – 2,78 proc. visų priimtų įstatymų (56 įstatymai).
9. **Palyginti nedaug priimama originalių ir naujos redakcijos įstatymų.** Šios kadencijos septynių sesijų metu priimti originalūs įstatymai sudaro 2,82 proc. visų priimtų įstatymų, naujos redakcijos įstatymai sudaro 4,02 proc. visų priimtų įstatymų. Tokie rodikliai nelabai skiriasi nuo praėjusios kadencijos, kai originalūs įstatymai sudarė 2,43 proc. visų priimtų įstatymų, o naujos redakcijos įstatymai – 4,32 proc. visų priimtų įstatymų.
 10. **Akivaizdžiai sumažėjo skubos ir ypatingos skubos tvarka priimtų teisės aktų dalis nuo visų priimtų teisės aktų:** 2020–2024 m. kadencijos I–VII sesijų metu iš viso buvo priimti 2 469 teisės aktai, o skubos ir ypatingos skubos tvarka priimti teisės aktai sudarė tik 16,04 proc. (396 teisės aktai) nuo visų priimtų teisės aktų. 2016–2020 m. kadencijos metu tokia tvarka taikyta priimant 581 teisės aktą (iš viso priimti 2 804 teisės aktai), t. y. 20,72 proc.
 11. 2020–2024 m. kadencijos VII sesijoje **ypatingos skubos ir skubos tvarka priimant teisės aktus buvo taikyta priimant 25 teisės aktus, ir sudaro 7,89 proc.** – tai yra mažiausias tokios tvarkos taikymo rodiklis šios kadencijos metu. Atkreiptinas dėmesys į 2016–2020 m. kadencijos rodiklius: VI sesijos metu tokia tvarka priimta vos 0,92 proc. teisės aktų, o VII sesijoje ypatingos skubos ir skubos tvarka išvis netaikyta.
 12. 2020–2024 m. kadencijos metu Vyriausybė inicijavo kur kas didesnę skaičių įstatymų, priimtų ypatingos skubos tvarka nei Seimas (Seimo nariai) – atitinkamai 16 (80 proc.) ir 4 (20 proc.). Dera pažymėti, kad šios kadencijos **VI ir VII sesijų metu priimant teisės aktus ypatingos skubos tvarka nebuvo taikyta.**
 13. Vertinant visų aštuonių apžvelgiamų Seimo kadencijų rodiklius, pastebėtina, kad **itin sumažėjo ypatingos skubos tvarkos taikymas svarstant įstatymus** (kartu su ratifikaciniais įstatymais). Tokia tvarka svarstytų įstatymų skaičius procentais palyginti su visų priimtų įstatymų skaičiumi 2020–2024 m. kadencijoje sudaro tik **1,1 proc.** Vertinant visų Seimo kadencijų atitinkamo laikotarpio rodiklius šiuo aspektu matyti, kad daugiausiai tokia tvarka svarstytų ir priimtų įstatymų buvo 2008–2012 m. kadencijoje – 54,5 proc.

Parengė

Informacijos ir komunikacijos departamento

Tyrimų skyriaus patarėja

Dalia Juknevičiūtė

Tel. (8 5) 239 6185, el. p. dalia.jukneviciute@lrs.lt

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija.

Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą.

Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2024